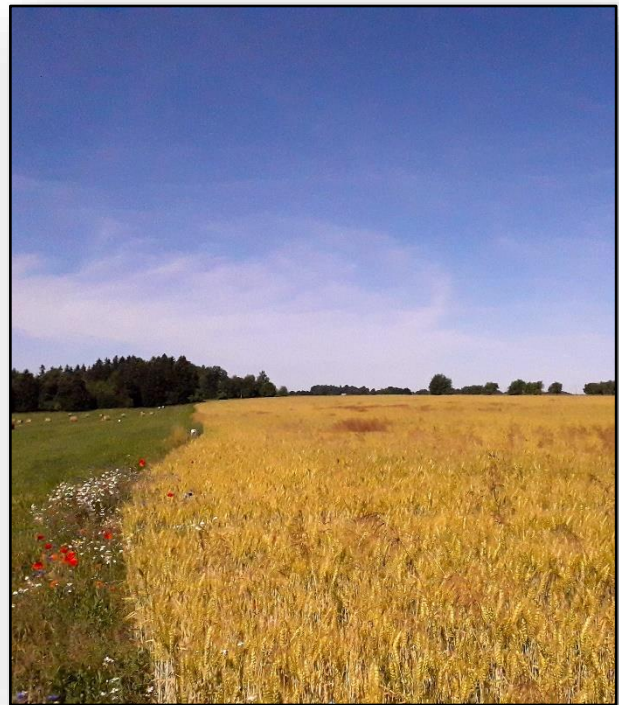

Dožínky

Dožínky. Svátek, který ve slovanské kultuře znamenal konec žní. Lidé oslavovali ukončení sklizně obilí.

Kořeny těchto oslav sahají až do doby předkřesťanské a byly spojeny s mnohými lidovými zvyky a rituály.

Podobně jako konec sklizně obilí se oslavovala i sklizeň vína. Oslavy známe jako vinobraní. Oslava sklizně chmele je dočasná. Konopnická ukončuje sklizeň konopí a dokopná zase sklizeň brambor.

Žně většinou začínaly 13. července na svatou Markétu, patronku plodnosti. V chladnějším Pošumaví a v Podkrkonoší začínali se sklízni až v srpnu.

Každý sedlák musel přesně odhadnout, kdy je obilí zralé. Jako první se sklízelo **žito, pak ječmen, oves a nakonec pšenice.**

Tradice dožínkových oslav je známá již od středověku, ale vznikla překvapivě ve městech. Teprve koncem 19. století se dožínky slavily na venkově po celých Čechách i Moravě. **Hospodář oslavou děkoval všem za odvedenou práci.**

Bývalo zvykem na poslední den žní nechat na poli jen tolik obilí, aby se vešlo na jeden žebříňák. **Z posledního obilí pak svázaly děvečky snop klasy nahoru. Říkalo se mu baba, stará nebo nevěsta, jinde zas dědek či žebrák.**

Ozdobený snop byl s posledním obilím slavnostně odvezen do statku a za doprovodu muziky a písni předán hospodáři, který jej ponechal v domě do příštích dožínek.

Žně byly ukončeny předáním dožínkového věnce hospodáři.

Tento úkol býval zpravidla svěřen nejkrásnějšímu děvčeti a nejpracovitějšímu mládenci. Věnc byl symbolem slunce, hojnosti a plodnosti a také byl zárukou bohaté úrody v příštím roce.

Odměnou za náročnou práci byla pro chasu hostina a tancovačka s muzikou.

Nechyběly vdolky, buchty, koláče ani dobré pečené maso.

Dožínkový věnc měl zvláštní magickou moc.

Pletly jej dívky z klásků všech druhů obilí, které na polích hospodář pěstoval. **Lidé věřili, že je zárukou bohaté úrody v příštím roce, proto hospodář věnc uchovával v domě až do jarního setí** a zrno z něj se přidávalo do osiva jako požehnání úrody. Čím byl věnc větší a bohatší na zrno, tím lepší měla být příští úroda.

V domě hospodáře hrál dožínkový věnc velmi důležitou roli také na Vánoce. **Zrno z věnce se přidávalo do mouky na vánoční pečivo, sypalo se slepicím, aby hodně nesly, a kravám a kozám, aby dobře dojily.** Někde býval věnc nezbytnou ozdobou štedrovečerního stolu, aby se v domě držela hojnost a plodnost.

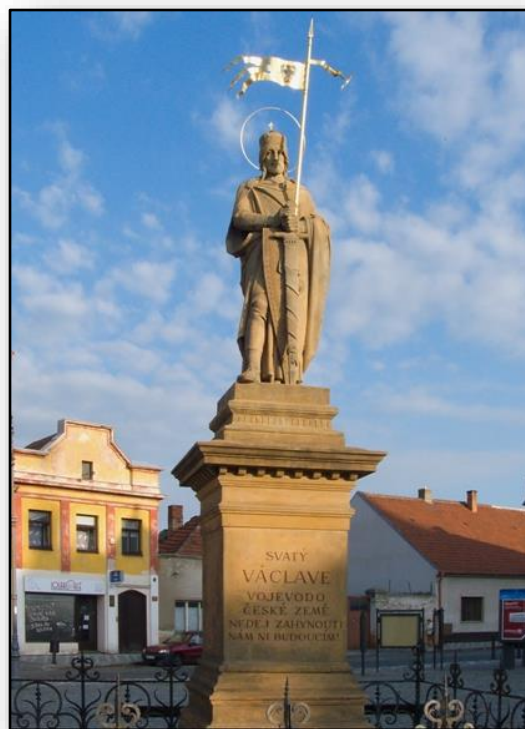
Svatý Václav

K významným oslavám v měsíci září neodmyslitelně patří Národní svatováclavská pouť. Je oslavou sv. Václava, patrona českého národa, a státního svátku Dne české státnosti. Svátý Václav je jedním z nejvýznamnějších českých světců.

Kníže Václav se narodil pravděpodobně kolem roku 907 na Stochově u Libušína jako nejstarší syn vévody Vratislava.

Václav se celý svůj život snažil o kulturní i náboženské povznesení země.

Na jeho výchovu měla velký vliv babička Ludmila, která přijala již roku 882 se svým mužem Bořivojem křest.

Pouť se koná každý rok 28. září ve Staré Boleslavi. Duchovní program bývá zahájen v předvečer státního svátku v bazilice sv. Václava, která stojí nad původním hrobem světce.

Ve večerních hodinách je do Boleslavi převezena relikvie sv. Václava, jeho lebka s královskou čelenkou, z pražské katedrály. Zde má tedy hrob jako světec. Na Pražském hradě, kam je relikvie uložena po ukončení poutě, má hrob jako panovník.

Pouť se skládá z duchovního programu a liturgické oslavy sv. Václava.

Vrcholem každoročních oslav je bohoslužba sloužená na Mariánském náměstí za účasti českých

a moravských biskupů, ústavních činitelů a několika tisíc poutníků.

Součástí oslav je i lidová zábava, která se stala příležitostí k oslavě života světského.

Svatý Václav je jediným českým světcem, jehož svátek je součástí celosvětového kalendáře římskokatolické církve.

Kníže Václav byl prohlášen za svatého již tři roky po své smrti, kdy byly jeho ostatky převezeny do rotundy sv. Víta, dnešní chrám svatého Víta, na Pražském hradě.

Nechal je tam převést Václavův bratr Boleslav, který dal roku 935 Václava zavraždit. Přenesení ostatků do chrámu znamenalo ve středověku totéž jako v dnešní době papežská kanonizace. **Svatý Václav se tak stal pro český národ jedním z nejvýznamnějších a nejoblíbenějších panovníků.**

Svatému Václavovi byly připisovány různé zázraky, které měly dosvědčovat jeho svatost. Stal se patronem České republiky, ale také vinařů a sládků. **Kníže Václav byl však vnímán především jako schopný vládce, a to nejen v domácí, ale i zahraniční politice. Snažil se upevnit jednotu země a vyhnout se konfliktům se silnými sousedy.**

Tradičním svátečním pokrmem připravovaným v den oslav svatého Václava byla svatováclavská kachna. Dnes tato zapomenutá tradice opět ožívá a milovníci dobrého jídla si mohou sváteční pečínku připravit třeba podle námi vybraného receptu.

Kachnu pečlivě očistíme nasolíme a posypeme kmínem a nahrubo namletým pepřem. Nakrájíme jedno jablko a dvě cibule na kolečka, celer na kostičky, přidáme bobkový list a tři stroužky česneku, Část zeleniny vložíme do kachny a zbytek do pekáče. Nejdříve pečeme 25 minut při 180°, pak stáhneme teplotu na 140°C. Kachnu podlijeme černým pivem, celkem 300 ml, a pečeme ještě 2,5 hodiny. Pravidelně podléváme výpekem. Dobře upečená kachna má zlatou barvu a podáváme ji se zelím a knedlíkem.

Měsíc září přeje dětským hrám. Dozrává spousta plodů, které lákají k výrobě drobných dekorací. **Když začne foukat podzimní vítr, nastane čas pouštění draků.**

Je to příjemná zábava pro celou rodinu. Kdo si netroufá na ovládnutí draka, může drakovi posílat psaníčka. Stačí si připravit barevné lístečky, které nastříháme tak, aby se daly nasadit na šňůru od draka a ostatní zařídí vítr.

Pranostiky pro měsíc září:

Září jezdí na strakaté kobyle.

Na Štěpána krále je léta namále. (2.9.)

Na panny Marie narození vlaštovek shromáždění. (8.9.)

Na svatého Václava každá pláňka dozrává. (28.9.)

Noc-li chladná před Michalem, tuhá zima přijde cvalem. (29.9.)

Září, na léto jde stáří.